

Kontakt:

Camilla Fredman Svensson
Director Public Affairs, OX2
camilla.fredman.svensson@ox2.com

Till:

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2023/03016

OX2s remissvar: Värdet av vinden - KN2023/03016

OX2 välkomnar möjligheten att få komma med synpunkter till regeringen om utredningen SOU 2023:18: Värdet av vinden - kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften. Vi anser att det är av största vikt att få till kommunala incitament, samtidigt som processen för kommunal tillstyrkan måste bli rättssäker, så att elektrifieringen av samhället kan genomföras som planerat. Utredningens förslag är till del bra, men de räcker inte och förslagen kommer i sig inte att ge några kommunala incitament.

I korthet anser vi att:

1. Staten behöver säkra ett kommunalt incitament
2. Processen för kommunal tillstyrkan måste bli rättssäker
3. Nivån för ersättning till närboende bör justeras
4. Förslaget om rätt till inlösen bör inte genomföras
5. Bygdepengsnivån måste fastslås nationellt
6. Regeringen behöver säkra ett helhetsgrepp så att elproduktionen inte fördyras eller riskerar att projekten inte går att genomföra

Nedan följer en längre redogörelse av våra synpunkter.

Statens roll av största betydelse

Med pågående krig i Europa, global klimatomställning och energikris behöver EU:s medlemsstater agera skyndsamt för att främja utbyggnaden av fossilfri energi. Staten har en avgörande roll i att utveckla energisystemet och säkra energiproduktion.

Regeringen måste göra sitt yttersta för att skyndsamt tillämpa de möjligheter som ges med förnybarhetsdirektivet och i EU:s rådsförordning 2022/2577, om förenklade och snabbare tillståndsprocesser för förnybar energi. Regeringen behöver även implementera fler åtgärder som underlättar för utbyggnaden och kortar ledtiderna för fossilfri energiproduktion. Ett helhetsgrepp kring hela energisystemet och energiinfrastrukturen i Sverige krävs.

Givet att kommunerna idag har veto vad gäller utbyggnaden av såväl vind- som kärnkraft men inte något krav på att bidra till utbyggnaden - anser vi att staten aktivt behöver uppmuntra kommuner att bidra till den nationella utbyggnaden av elproduktionen. Vi vill vara tydliga med att de förslag som nu ligger på bordet från utredningen inte är en lösning på frågan om kommunala incitament. Förslagen är till del bra men då själva kärnfrågan kring hur kommunernas incitament ska öka inte löses kommer utredningens förslag inte att leda till en ökad kommunal tillstyrkan.

Kommunala incitament måste till

Kommunala incitament måste införas och det behöver vara långsiktiga spelregler för både kommun och utvecklare. Vindkraftsbranschen och Sveriges kommuner befinner sig just nu i

vänteläge för vad som ska gälla framöver. I andra länder, bland annat vårt grannland Finland, får kommunerna behålla fastighetsskatten vilket är ett tydligt incitament att bidra till utbyggnad av energiproduktion.

Om detta inte är en möjlig väg framåt för Sverige anser vi att andra åtgärder måste vidtas där staten ger kommunerna incitament för utbyggnaden av energiförsörjningen. Här ser vi att kommunerna skulle kunna få del av produktions-, energi- eller fastighetsskatt för tillstyrkande av vindparker och kärnkraftsanläggningar.

Kärnkraften behöver också kommunala incitament

Vindkraft och kärnkraft behöver båda kommunal tillstyrkan för att kunna realiseras. De lokala incitamenten som införs bör därmed omfatta båda kraftslagen.

Kommunernas veto måste vara rättssäkert

Tillsammans med ett kommunalt incitament måste även regeringen säkra att den kommunala tillstyrkan sker på ett rättssäkert sätt. Idag kommer kommunerna in sent i processen. Kommunerna kan även ändra sin hållning om fattade beslut under projektets gång, vilket innebär en stor osäkerhet för aktörerna på marknaden.

Tidigarelägg när kommunen senast ska komma in med veto, exempelvis redan under myndighetsamrådsfasen. Förtydliga på vilka grunder kommunen ska yttra sig. Det bör vara utifrån hur marken bäst ska användas och inte vindparkens utformning och påverkan på omgivningen. Dessa frågor prövas senare under tillståndsprocessen. Ett jakande besked ska gälla under hela tillståndsprocessen.

Om ersättning till närboende

Vad gäller utredningens förslag anser vi att det är bra att närboende får ta del av intäkterna av vindkraftsparken. Det ska dock inte ses som ett kommunalt incitament. Vi är också tveksamma till nivån på ersättningen till närboende.

Utredningen har landat i en ersättning till närboende utifrån en uträkning som baseras på att ersättningen ska täcka elpriser och påverkan av fastighetsvärde. Här har utredningen landat i en nivå på ersättning som täcker de högsta reduktionerna i fastighetsvärden och de högsta elpriserna i flera fall.

Taket för ersättning sätts i utredningen till 2 % och detta riskerar att bli för högt, särskilt då denna åtgärd bör införas tillsammans med både ett kommunalt incitament och bygdepeng. Här behövs en helhetsbedömning göras så att den totala nivån på ökade kostnader inte äventyrar projekten eller leder till ökade priser för elproduktionen.

Det råder enligt vår mening även en osäkerhet kring vilket datum bostaden måste varit uppställd för att omfattas av ersättning till närboende. Denna tydlighet finns beskriven när det gäller inlösen av fastighet men det är inte lika tydligt här.

Rätt till inlösen

Förslaget om att lagstadga om rätt till inlösen anser vi slår fel. Den innebär en ökad komplexitet för vindkraftsutvecklare och blir ännu en kostnadsdrivande åtgärd. Åtgärden kommer att hämma utbyggnaden av vindkraft, snarare än att underlätta den.

Bygdepengsnivån måste fastslås nationellt

Bygdepengen är en etablerad modell som fungerar för att skapa acceptans hos den närmaste bygden där parken byggs. Det är därför välkommet att utredningen föreslår att denna modell befästs. Det är dock viktigt att poängtera att bygdepeng inte fungerar som ett kommunalt

incitament. Redan idag avsätter OX2 1 % av omsättningen i bygdepeng för alla projekt. Denna nivå kommer att vara för hög om ytterligare kompensation ska belasta projektens ekonomi.

Vi anser att utredningen förslag om att kommunen ska sätta nivån på bygdepengen kan leda till förhandlingssituationer lokalt och fortsatt osäkerhet om vad som ska gälla. De kan riskera att förvärra dagens situation och öka den politiska risken och därmed i förlängningen även öka kostnaderna för elproduktionen.

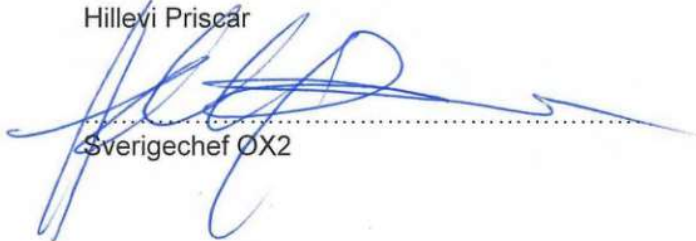
Förutsägbarhet och tydlighet – både för utvecklare och kommun – krävs. För att nå detta bör nivån för bygdepeng vara fastlagd och lika över landet. Nivån på bygdepeng bör fastställas i procent av omsättning på parken. I likhet med vad som ovan anförts är det dock av vikt att en helhetsbedömning görs så att den totala nivån för parkerna inte blir för hög.

Vikten av att se helheten

Ska vi lyckas med det energipolitiska målet är det av största vikt att säkra ett kommunalt incitament för att ge bättre förutsättningar för kommunal tillstyrkan. I ett sådant förslag behöver regeringen se alla delar som en helhet för utbyggnaden av fossilfri elproduktion. Processen för kommunal tillstyrkan behöver vara rättssäker och summan av alla delar får inte bli för hög. Då blir det med eller utan ersättningar och lokala incitament stopp för utbyggnaden av vindkraft i Sverige.

Om industrins energibehov ska kunna mötas i tid behöver den landbaserade vindens tillståndssituation lösas omedelbart. Fortsatt beredning kräver fortsatt dialog med vindkraftsbranschen. Branschen är villiga att bidra till lösningar och komma med konstruktiv och snabb respons.

Hillevi Priscär

Sverigechef OX2

Om OX2 AB (publ)

OX2 utvecklar, bygger och säljer storskaliga lösningar inom förnybar energi. OX2 erbjuder även förvaltning av vind- och solparker efter färdigställande. OX2s utvecklingsportfölj består av både egenutvecklade och förvärvade projekt inom land- och havsbaserad vindkraft, solenergi och energilagring, i olika faser. Företaget är också aktivt inom teknikutveckling kopplad till förnybara energislag som vätgas. OX2 har verksamhet på elva marknader i Europa: Sverige, Finland, Estland, Litauen, Polen, Rumänien, Frankrike, Spanien, Italien, Grekland och Åland. Sedan 2023 är OX2 även verksam i Australien. Under 2022 omsatte OX2 cirka 7,6 miljarder kronor. Företaget har cirka 450 medarbetare och huvudkontor i Stockholm. OX2 är noterat på Nasdaq Stockholm sedan 2022.

www.ox2.com